

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

เทศบาลเมืองสตูลกับความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างและการจัดการภายใน

เทศบาลเมืองสตูลมีปัจจัยด้านโครงสร้างที่เอื้อต่อการดำเนินการ ดังนี้ มีฝ่ายบริหารสาธารณสุขสามารถรับผิดชอบงานได้ มีบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพ มีรูปธรรมความสำเร็จของการดำเนินงานที่ผ่านมาโดยมีกิจกรรมเฝ้าระวังร่วมกับสจ.สตูลตามภารกิจของอย. อย่างสม่ำเสมอ ในด้านการจัดการ เทศบาลสามารถเข้าถึงข้อมูล มีช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ที่หลากหลาย แต่การแลกเปลี่ยนและประยุกต์ใช้ข้อมูลยังมีไม่มากนัก ส่วนปัจจัยที่ยังเป็นข้ออ่อนต่อการดำเนินการ คือ เทศบาลไม่มีวิสัยทัศน์และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคโดยตรง ทำให้ไม่ได้ตั้งงบประมาณของเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค หน่วยงานที่รับผิดชอบจึงได้รับการสนับสนุนน้อยจากผู้บริหาร แม้ว่าจะมีบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพ แต่อัตรากำลังคนยังไม่เพียงพอที่จะรับการถ่ายโอนภารกิจได้ทั้งหมด

จากการประเมิน โดยกลุ่มและสรุปผลการประเมินความพร้อมด้านโครงสร้างและการจัดการภายใน สรุปได้ว่า เทศบาลสตูลน่าจะมีความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจ โดยปัจจัยสำคัญอยู่ที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ กำหนดเป็นนโยบาย บรรจุในแผนของเทศบาล จัดสรรคนเพิ่มและตั้งงบประมาณบางส่วนก็จะสามารถดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคได้

2. ด้านสังคมและการเมือง

ปัจจัยด้านสังคมและการเมืองที่เอื้อต่อการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของเทศบาลเมืองสตูล ที่สำคัญได้แก่ ทีมบริหารเทศบาลมีความมั่นคงทางการเมืองสูง ได้รับการยอมรับจากประชาชน เทศบาลมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยราชการในจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการประสานงานเพื่อการทำงาน มีกลุ่ม องค์กร เครือข่ายที่ร่วมทำงานกับเทศบาลหลากหลาย ปัจจัยที่ยังเป็นข้ออ่อนของเทศบาลคือ ยังไม่มีการทำงานร่วมกับเครือข่ายภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านคุ้มครองผู้บริโภคโดยตรง และมีปฏิสัมพันธ์กับสถาบันวิชาการน้อยอันเนื่องมาจากจังหวัดสตูลมีสถาบันวิชาการน้อย

จากการประเมินโดยกลุ่มและสรุปผลการประเมินความพร้อมด้านสังคมและการเมือง สรุปได้ว่า เทศบาลมีฐานเสียงในชุมชนและมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรเครือข่ายในชุมชนมาก แต่มีกิจกรรมที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมด้านคุ้มครองผู้บริโภคกับชุมชนและสถาบันวิชาการน้อยหากเทศบาลจะดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคเทศบาลมีโอกาที่จะใช้ฐานชุมชนเป็นพลังที่จะขับเคลื่อนได้ ในด้านวิชาการอาจจะต้องประสานกับสถาบันวิชาการในจังหวัดใกล้เคียงให้มากขึ้น

3. ด้านระบบคุ้มครองผู้บริโภค

ปัจจัยด้านด้านระบบคุ้มครองผู้บริโภคที่เอื้อต่อการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของเทศบาลเมืองสตูล ที่สำคัญได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานให้ความสำคัญอย่างสูงในเรื่องสิทธิผู้บริโภคการพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค นอกจากนี้ยังให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมตามแผนงานของสสจ.สตูล ปัจจัยที่ยังเป็นข้ออ่อนของเทศบาลคือ ดำเนินงานกิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงานของสสจ.เป็นหลักซึ่งครอบคลุมทั้งจังหวัด แต่ไม่มีแผนของเทศบาลที่จะพิทักษ์สิทธิผู้บริโภคในพื้นที่ของเทศบาล

จากการประเมินโดยกลุ่มและสรุปผลการประเมินความพร้อมด้านระบบคุ้มครองผู้บริโภค สรุปได้ว่า ระบบคุ้มครองผู้บริโภคของเทศบาลขณะนี้ยังไม่ชัดเจน แม้ว่าจะมีการดำเนินงานร่วมกับสสจ.สตูล หากเทศบาลจะดำเนินงานตามภารกิจ จะต้องกำหนดแผน กิจกรรมงบประมาณเป็นลายลักษณ์อักษร โดยอาจจะเริ่มจากงานที่ทำหรือมีประสบการณ์อยู่เดิมก่อน โดยมีสสจ. ทำหน้าที่สนับสนุนทั้งการเป็นพี่เลี้ยง วิทยากร หรือ การสนับสนุนระบบข้อมูล

จากกรอบภารกิจการถ่ายโอนทั้ง 4 ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเกี่ยวกับความพร้อมของเทศบาลเมืองสตูลและความพร้อมภายนอกอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม สรุปได้ดังนี้

1. ภารกิจด้านการผลิตสื่อ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพเทศบาลเมืองสตูล สำหรับภารกิจนี้เทศบาลมีความพร้อมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เนื่องจากมีช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ทั้งที่เป็นบุคลากรในกองสาธารณสุขและบุคลากรในฝ่ายประชาสัมพันธ์ ขาดเพียงแต่ข้อมูลข่าวสารด้านการคุ้มครองผู้บริโภคที่จะเผยแพร่เพราะข้อมูลจากสสจ.และสื่อจากอย.อาจไม่เพียงพอหรือสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่เทศบาล อย่างไรก็ตามเทศบาลสามารถประสานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและเครือข่ายด้านการคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัดสตูล ซึ่งมีอย่างน้อย 13 หน่วยงานที่ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อ ประชาสัมพันธ์ เข้ามาช่วยหนุนเสริม ได้หากมีการทำงานเป็นเครือข่ายก็จะหนุนเสริมซึ่งกัน

และกัน ทำให้เทศบาลมีศักยภาพที่จะดำเนินการภารกิจนี้ได้ โดยไม่ต้องเพิ่มงบประมาณและกำลังคนมากนัก

2. ภารกิจด้านการเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่นทั้งด้านความรู้ในการบริหาร และเรียกร่องสิทธิอันชอบธรรม อันเป็นหลักการสำคัญของระบบคุ้มครองผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับภารกิจนี้เทศบาลมีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ เนื่องจากมีแกนนำ และ อาสาสมัครในชุมชนที่เป็นฐานเสียงของเทศบาล และยังมีกลุ่ม อย.น้อย ที่มีกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ภารกิจนี้เป็นงานหนักเนื่องจากมีข้อมูลที่แสดงว่าผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่ทราบสิทธิ, ไม่กล้าร้องเรียน เทศบาลเมืองสตูลจึงต้องทำความเข้าใจในเรื่องสิทธิและการพิทักษ์สิทธิของผู้บริหารท้องถิ่น โดยอาจจะจัดรูปแบบกิจกรรมตามความถนัดของแต่ละกลุ่ม หรือใช้รูปแบบกิจกรรมเดิมเช่น อย.น้อย เป็นต้น และควรจะต้องพัฒนาศักยภาพและเพิ่มบทบาทให้กับกลุ่มที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่มอสม. ให้เป็นอาสาสมัครคุ้มครองผู้บริหารท้องถิ่นในอีกบทบาทหนึ่ง นอกจากนี้เทศบาลอาจจะต้องประสานกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และ เครือข่ายด้านการคุ้มครองผู้บริหารท้องถิ่นจังหวัดสตูลที่ดำเนินงานด้านนี้อย่างน้อย 7 หน่วยงาน มาช่วยเสริมการทำงานในภารกิจนี้ร่วมกับเทศบาล

3. ภารกิจด้านการสร้างและขยายเครือข่ายการมีส่วนร่วมในงานคุ้มครองผู้บริหารท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของผู้บริโภคในท้องถิ่น สำหรับภารกิจนี้เทศบาลมีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ เนื่องจากมีเครือข่ายแกนนำ และ อาสาสมัครในชุมชนที่เป็นฐานเสียงของเทศบาล นอกจากนี้ในจังหวัดสตูลยังมีเครือข่ายที่ทำงานด้านคุ้มครองผู้บริโภคที่เข้มแข็ง ทั้งที่เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ สื่อมวลชน ภาคประชาสังคม เทศบาลเมืองสตูลจะต้องพยายามเชื่อมประสานเครือข่ายดังกล่าวให้ร่วมกันดำเนินงานโดยอาจจะสนับสนุนให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งที่เข้มแข็ง ทำหน้าที่ในการประสานเครือข่ายร่วมกับเทศบาล

4. ภารกิจด้านการตรวจสอบ ควบคุม กำกับ ผลิตภัณฑ์ อาหาร ยา เครื่องมือแพทย์ เครื่องสำอาง และ วัตถุอันตราย สำหรับภารกิจนี้เทศบาลมีความพร้อมตามภารกิจของสสจ. เนื่องจากมีการดำเนินงานอย่างเป็นทางการอยู่แล้ว และเจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม ได้รับการสนับสนุนจากสสจ. ทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ งบประมาณ และกำลังคนอยู่บ้าง แต่หากเทศบาลจะดำเนินการมากกว่ากรอบภารกิจของสสจ. เทศบาลจะต้องเพิ่มงบประมาณและอัตรากำลังคน และจะต้องมีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

โดยสรุป หากเทศบาลจะดำเนินการตามภารกิจที่รับถ่ายโอนให้สำเร็จ จะต้องให้ความสำคัญ ในเรื่องต่อไปนี้

1. ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ กำหนดเป็นนโยบาย จัดสรรบุคลากรและงบประมาณบางส่วนตามความเหมาะสม
2. จะต้องใช้ฐานชุมชนเป็นพลังที่จะขับเคลื่อนได้ สำหรับด้านวิชาการอาจจะต้องประสานกับสถาบันวิชาการในจังหวัดใกล้เคียงให้มากขึ้น
3. ต้องกำหนดแผน/โครงการ/กิจกรรม/งบประมาณเป็นลายลักษณ์อักษร โดยอาจจะเริ่มจากงานที่ทำหรือมีประสบการณ์อยู่เดิมก่อน โดยให้สจ.สนับสนุนทั้งเป็นพี่เลี้ยง วิทยากร หรือ ข้อมูล ในระยะเบื้องต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรผลักดันให้องค์กรหรือหน่วยงานระดับท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นคณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคระดับจังหวัด เพราะคณะอนุกรรมการดังกล่าวจะมีวาระประชุมในแต่ละปีกำหนดไว้ชัดเจน ทำให้ผู้บริหารทราบประเด็นปัญหาระดับจังหวัดในภาพรวม มีเวทีนำเสนอแลกเปลี่ยน และทำให้ง่ายต่อการประสานงาน
2. เทศบาลควรตั้งคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคของเทศบาล โดยมีคนทำงานที่มาจากหน่วยงาน เครือข่ายที่ทำงานด้านคุ้มครองผู้บริโภคจากภาคส่วนต่างๆ เข้าร่วมเป็นคณะทำงานด้วย เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และ เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การเสริมพลังการทำงานคุ้มครองผู้บริโภคในพื้นที่
3. เทศบาลเมืองสตูลอาจต้องวางแผนเรื่องตำแหน่งและอัตรากำลังของบุคลากรเพื่อรองรับการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมในอนาคต อันน่าจะทำให้การดำเนินการรองรับภารกิจต่างๆของกองสาธารณสุขมีความพร้อมยิ่งขึ้น
4. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และเทศบาล ควรจะต้องวางโครงสร้างของระบบการดำเนินงาน ระบบติดตาม ระบบการประเมินผล ด้วยกัน เพื่อการทำงานในอนาคตจะได้ไม่เกิดความซ้ำซ้อน และ เกิดช่องว่างในการดำเนินงาน

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง. (2547). การศึกษาบทบาทและการดำเนินงานของเทศบาลในการคุ้มครอง
ผู้บริโภค. รายงานการวิจัย,วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
[ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.thailocalgov.net/menu4.1.html> (8 สิงหาคม 2551)
ไกด์อุบล.com. อย.ลงนามบันทึกข้อตกลงการถ่ายโอนภารกิจกับเทศบาลและมอบนโยบายให้ร้าน
ขายยาในจังหวัดอุบลราชธานี [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก<http://guideubon.com/index.php>
(8 สิงหาคม 2551)
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น ,กรมการปก
ครอง, 23-298
- เทศบาลนครขอนแก่น,สำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม. KPI ระดับสำนัก :พันธกิจพัฒนา
คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<http://www.kkmuni.go.th/dpt/Health/Vanda%20Site%201/Bokragon/KPISasuk.html> (8
พฤศจิกายน 2551)
- เทศบาลนครเชียงใหม่. แผนการดำเนินงานประจำปีพ.ศ.2550 :ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<http://www.cmcity.go.th/upfiles/plan/plan.pdf> (8 พฤศจิกายน 2551)
- เทศบาลเมืองพัทยา. สำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม: โครงสร้างหน่วยงาน [ออนไลน์] เข้าถึง
ได้จาก http://www.pattaya.go.th/app/thai/portal3/index.php?option=com_content&task=content.view
(8 พฤศจิกายน 2551)
- เทศบาลเมืองสตูล. แผนพัฒนาสามปีพ.ศ.2551-2553 [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<http://www.stm.go.th/doc/data3.pdf> (20 มกราคม 2552)
- เทศบาลเมืองสตูล. วิสัยทัศน์และนโยบาย [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<http://www.stm.go.th/doc/vision.php> (20 มีนาคม 2552)
- เทศบาลนครหาดใหญ่. แผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.2549-2551) : ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้าง
พื้นฐาน : แผนงานประจำปี 51 [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
<http://www.hatyaicity.go.th/index.php?options=planyear> (8 พฤศจิกายน 2551)
- ธานี ก่อบุญ. (2551). สารสำคัญการถ่ายโอนสถานีอนามัยสู่ท้องถิ่น(รอบแรก) วารสารกรม
อนามัย,ฉบับเดือน ม.ค.-ก.พ. 51: 7-29

- นุชนารถ คุณวรผาติ. (2544). *ความพร้อมของเทศบาลในการรับการถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณสุขจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นก่อนปี พ.ศ.2542 ในจังหวัดสมุทรปราการ* ปัญหาพิเศษ,หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชานโยบายสาธารณะ,มหาวิทยาลัยบูรพา
- นัทธมน ด้านทอง. (2548). *การศึกษาผลการดำเนินงานด้านสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(เทศบาล)ในช่วงการถ่ายโอนภารกิจในเขตจังหวัดชลบุรี* ปัญหาพิเศษ,หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชานโยบายสาธารณะ,มหาวิทยาลัยบูรพา
- เบญจมาศ วัชรโรภาส. (2545). *ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ในการให้บริการอินเทอร์เน็ตในจังหวัดชลบุรี* ปัญหาพิเศษ,หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชานโยบายสาธารณะ,มหาวิทยาลัยบูรพา
- บุญฤทธิ์ แดงรักษ์. (2545). *ทุนของชุมชนในการพัฒนาประชาคม ต.หัวถนน อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี* ปัญหาพิเศษ,หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา
- ปรีดา เต๋ออารักษ์และคณะ. (2551). *บทบาทการกระจายอำนาจด้านสาธารณสุขให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างปี2542-2550* [ออนไลน์]เข้าถึงได้จาก [http://www.library.hsri.or.th/cgi-bin/websis?from=res1&show=1023&with=ปรีดา%20เต๋ออารักษ์\(15 สิงหาคม 2551\)](http://www.library.hsri.or.th/cgi-bin/websis?from=res1&show=1023&with=ปรีดา%20เต๋ออารักษ์(15%20สิงหาคม%202551))
- พจนวรรณ ต้นดีวัฒน์. (2547). *เมืองพัทธากับความพร้อมด้านบุคลากรในการรับถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณสุขจากกระทรวงสาธารณสุข* ปัญหาพิเศษ,หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:พิมพ์ครั้งที่ 1, พุทธศักราช 2546 สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด,541,712
- พรเทพ ศิริวนารังสรรค์และคณะ. (2541). *บทบาทของเทศบาลต่อการพัฒนางานสาธารณสุขสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.*
- พีระ ตันติเศรณี. (2544). *การกระจายอำนาจด้านสาธารณสุข:ข้อเสนอสำหรับประเทศไทย. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข[ออนไลน์]เข้าถึงได้จาก [http://www.library.hsri.or.th/cgi-bin/websis?from=res1&show=260&with=พีระ%20ตันติเศรณี\(15 สิงหาคม 2551\)](http://www.library.hsri.or.th/cgi-bin/websis?from=res1&show=260&with=พีระ%20ตันติเศรณี(15%20สิงหาคม%202551))*
- ศักดิ์สิน กุลบุตรดี. (2551). *การศึกษาความพร้อมของหัวหน้าสถานีอนามัยต่อการถ่ายโอนงานด้านสุขภาพให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดศรีสะเกษ.* [ออนไลน์]เข้าถึงได้จาก <http://siratana.com/report/report1212994944.doc> เมื่อ 24 มกราคม 2552

- สำนักงานเทศบาลนครอุดรธานี. *อำนาจหน้าที่ของเทศบาล*. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก http://www.udonthaniteam.net/news_show.php?id_group=0007 (8 พฤศจิกายน 2551)
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูล. (2551). การปฏิบัติการวางแผนการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านสุขภาพ ปีงบประมาณ 2551 ,*เอกสารประกอบการประชุม*.
- ศุภมล ศรีสุขวัฒนาและคณะ. (2546). การศึกษากฎหมายด้านสาธารณสุขที่เป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย, *วารสารกรมอนามัย*. ปีที่ 26 ฉบับที่ 3 ก.ค.- ก.ย. 46 [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก<http://advisor.anamai.moph.go.th/263/26306.html> (15 มกราคม 2551)
- อัครพงษ์ เวชยานนท์. *การคุ้มครองผู้บริโภค, ศูนย์คุ้มครองผู้บริโภคจังหวัดโอซากาประเทศญี่ปุ่น* [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://gotoknow.org/blog/akrapong/172110> และ [172112](http://gotoknow.org/blog/akrapong/172112) (13 กันยายน 2551)
- Alan Norton. “International Handbook Of Local and Regional Government.” England: University of Biemingham. 1994.